Symptomen van aanpassingsstoornis: Beloop over tijd bij patiënten na borstkanker

Lonneke MA Wijnhoven[1], José AE Custers[1], Judith B Prins [1]
[1] Afdeling Medische Psychologie, Radboudumc Nijmegen

Introductie

Het aantal patiënten dat verder leeft na borstkanker stijgt. Hierdoor krijgen meer vrouwen met de langetermijneffecten van kanker te maken. Sommige vrouwen lukt het niet om zich adequaat aan te passen aan hun nieuwe situatie. Zij kunnen een aanpassingsstoornis (AS) ontwikkelen. Het doel van deze studie is om bij vrouwen behandeld voor borstkanker te onderzoeken hoe het beloop van symptomen van AS gedurende een jaar is en welke factoren van invloed zijn op dit beloop.

Methode

459 ♀ 3 mnd t/m 5 jaar na diagnose → **HADS 1 Baseline** → **HADS 2 3 maanden** → **HADS 3 6 maanden** → **HADS 4 12 maanden**

1. Traject op basis van afkapwaarden

- Geen indicatie voor een stoornis (4x HADS≤10)
- Symptomen indicatief voor aanpassingsstoornis (4x HADS 11-14)
- Symptomen indicatief voor een andere stoornis (4x HADS≥15)
- Wisselende symptomen indicatief voor aanpassingsstoornis (afkapwaarden)

2. Traject op basis van data:

Latent Class Growth Analysis (LCGA)

- Model parameters (BIC, LMR-LRT, BLR-T, entropy)
- Klinische interpretatie

Resultaten

Tabel 1 Socio-demografische en medische beschrijving van deelnemers: trajecten op basis van afkapwaarden en LCGA

		Afkapwaarden N=255 (Valid %)	LCGA N=459 (Valid %)
Leeftijd (gemiddelde, jaren)		58 (SD 9; range 33-88)	56,7 (SD 9; range 33-88)
Partner		228 (78%)	366 (80%)
Ouderschap		240 (83%)	383 (84%)
Opleidingsniveau	**Laag**	65 (23%)	89 (16%)
	Middel	146 (51%)	224 (50%)
	Hoog	77 (26%)	138 (34%)
Tijd sinds diagnose (gemiddelde, maanden)		33 (SD 16)	33 (SD 16)
Chemotherapie		206 (70%)	329 (72%)
Radiotherapie		226 (77%)	347 (76%)
Hormoontherapie		193 (66%)	295 (65%)
Trastuzumab/Herceptine		37 (13%)	61 (13%)

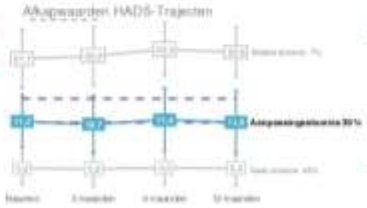

Odds ratio (ref)	AS	
Verminderd werk/huishouden /opleiding aankunnen	1,8*	1,8*
Minder sociale steun	1,1*	1,1*
Minder optimisme	0,9*	0,8*
Meer neuroticisme	1,2*	1,3*

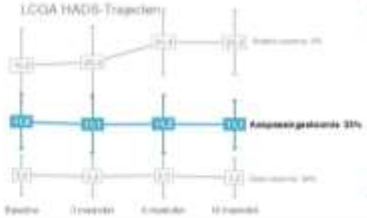

Odds ratio (ref)	AS	
Jongere leeftijd	0,96*	0,96
Minder tevreden over medische behandeling	0,7*	0,9
Verminderd werk/huishouden/ opleiding aankunnen	1,9*	1,5*
Minder sociale steun	1,1*	1,1*
Minder optimisme	0,9*	0,8*
Meer neuroticisme	1,2	1,4*

Conclusie

Bij 54-59% van de vrouwen die behandeld zijn voor borstkanker in de eerste vijf jaar na diagnose zijn er geen symptomen van een mentale stoornis. Bij 33-39% werd een wisselend beloop over tijd gezien van symptomen die passen bij een aanpassingsstoornis. Eénmalig meten van symptomen van aanpassingsstoornis lijkt onvoldoende bij deze patiënten.

Contact: Lonneke.Wijnhoven@radboudumc.nl
Manuscript is ingediend voor publicatie

Radboudumc

In Dei Nomine Feliciter

Methode

1. Traject op basis van afkapwaarden (N=293)

- Geen indicatie voor een stoornis (4x HADS ≤10)
- Symptomen indicatief voor aanpassingsstoornis (4x HADS 11-14)
- Symptomen indicatief voor een andere stoornis (wisselende scores)
- Wisselende symptomen indicatief voor aanpassingsstoornis (4x HADS≥15)

Methode

2. Traject op basis van data (N=459)

Latent Class Growth analysis (LCGA)

- Model parameters (BIC, LMR-LRT, BLR-T, entropy)
- Klinische interpretatie

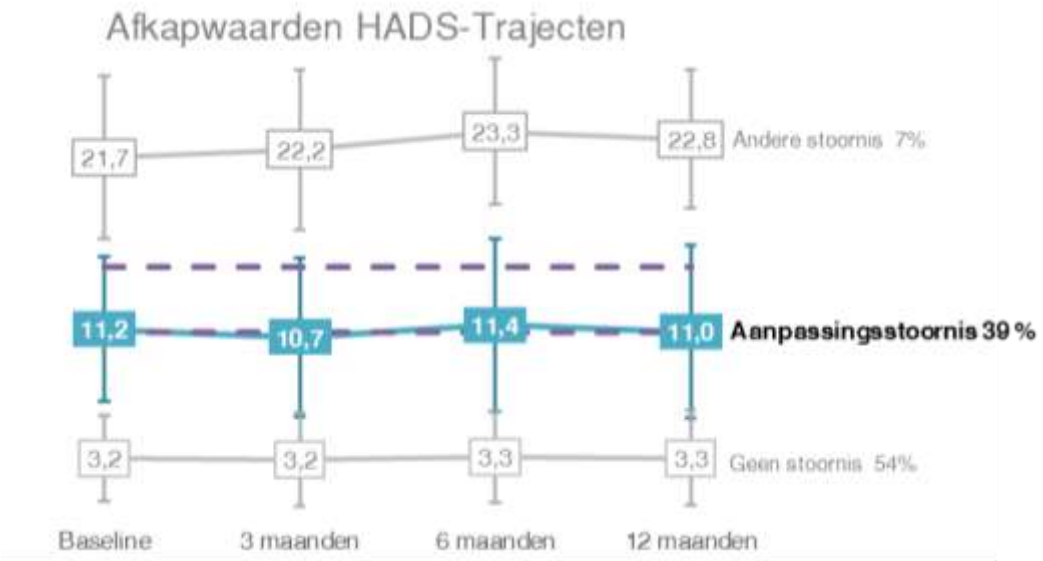

Odds ratio (ref geen stoornis)	AS	Ander
Minder goed werk/huishouden/ opleiding aankunnen	1,8*	1,8*
Minder sociale steun	1,1*	1,1*
Minder optimisme	0,9*	0,8*
Meer neuroticisme	1,2*	1,3*

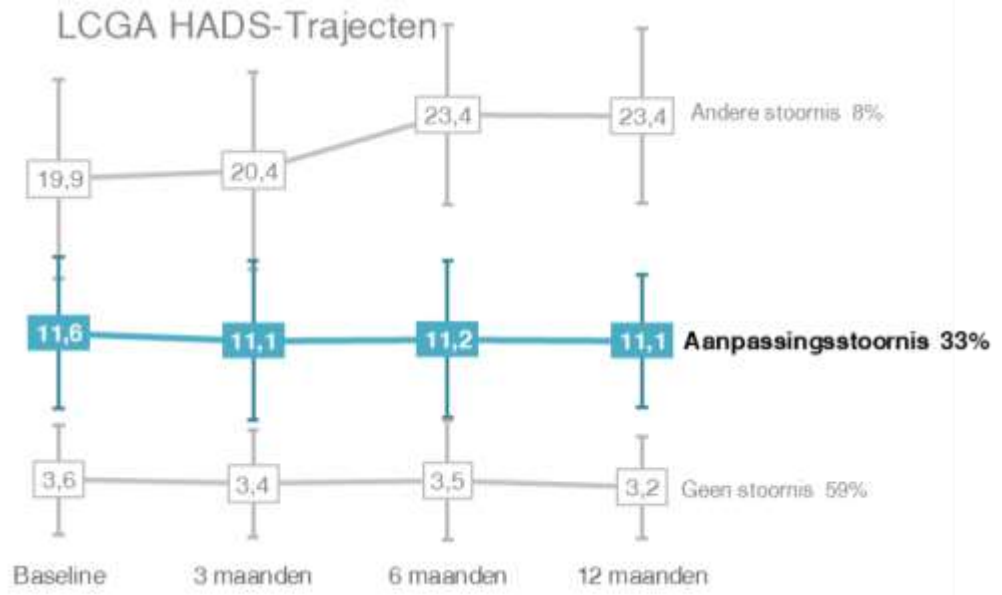

Odds ratio (ref geen stoornis)	AS	Ander
Jongere leeftijd	0,96*	0,96
Minder tevreden over medische behandeling	0,7*	0,9
Minder goed werk/huishouden/ opleiding aankunnen	1,9*	3,5*
Minder sociale steun	1,1*	1,1*
Minder optimisme	0,9*	0,8*
Meer neuroticisme	1,2	1,4*

Resultaten / Conclusie

Symptomen van aanpassingsstoornis wisselen over tijd

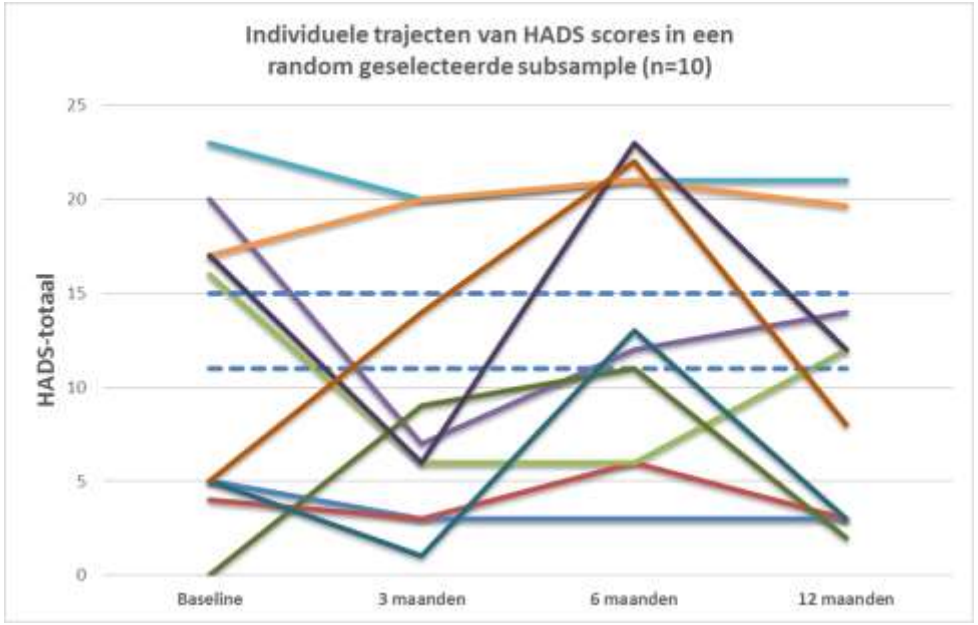

Contact: Lonneke.Wijnhoven@radboudumc.nl
Manuscript is ingediend voor publicatie

Radboudumc